

Témata k závěrečným magisterským zkouškám 2019

Studijní obor Informační a knihovnická studia

Tematické okruhy:

- A) Informační věda a informační politika
  - a. Bibliometrie
  - b. Informační politika, ekonomika a legislativa
  - c. Sociální komunikace a média I, II
  - d. Teoretické základy informační vědy
- B) Informační služby a zdroje
  - a. Digitální knihovny
  - b. Informační management
  - c. Rešeršní strategie a informační podpora
  - d. Selekční jazyky
- C) Informační technologie a informační průmysl
  - a. Informační a znalostní společnost
  - b. Management tvorby a realizace projektů
  - c. Teoretické základy informatiky

A) Informační věda a informační politika

A1) Informační věda

- 1) Informační věda – vývoj vědecké disciplíny, směry, paradigmaty, instituce a profese v informačních vědách
- 2) Současná koncepce informační vědy – informační ekologie, digital humanities, informační a znalostní společnost, průniky věd s informační vědou
- 3) Informační chování – metody výzkumů a příklady, typologie uživatelů informací (dle různých výzkumů), relevance (systémový a kognitivní přístup)
- 4) Problémy informační společnosti – dezinformace, information bubbles, digital divide, information overload, digitální demence

A2) Bibliometrie

- 1) Informetrie, bibliometrie, scientometrie, webometrie – vymezení pojmů ve vztahu k informační vědě, základní bibliometrické zákony, praktické využití
- 2) Bibliometrické metody – citační a kocitační analýza, citační sítě a citační matice, citace a reference, bibliometrické sdružování
- 3) Indikátory hodnocení kvality a vlivu časopisů a autorů – citační rejstříky, Journal Citation Reports, Impact Factor, H-Index a další

4) Metodika hodnocení VaV – RIV, základní bibliometrické ukazatele (RPP, RPC, RCI, RCIO), publikační výsledky a jejich hodnocení

A3) Informační politika, ekonomika a legislativa

1) Informační politika a ekonomika – podstata informační politiky, informační ekonomiky, jejich úrovně, současné problémy, okruhy informací v informační politice

2) Informační legislativa – zaměření zákonů a dalších legislativních dokumentů, základní listina lidských práv a svobod a její význam pro informace

3) Vývoj současné informační politiky v USA a Evropské unii

4) Vývoj současné informační politiky v České republice

A4) Sociální komunikace a média

1) Modely komunikačních situací – lineární a interakční, pyramidový, stromový, amfiteátrový diskurz

2) Vědecká komunikace jako stromový diskurz – popis modelu komunikace ve vědě, vývoj autorství ve vědě a komunikaci poznání, současné trendy ve vývoji autorství

3) Vliv média na komunikaci poznání – rozdíly mezi orální kulturou a kulturou písma

4) Remediace a komunikace kulturních obsahů – typy remediací a jejich příklady, digitální technologie a remediace

B) Informační služby a zdroje

B1) Vyhledávání informací a rešerše

1) Informační brány – základní charakteristika, vymezení odlišností pojmů index, předmětový katalog, vyhledávací a metavyhledávací nástroje, portál, vortál, příklady oborových informačních bran a jejich užití

2) Informační podpora – vymezení, typologie rešeršních výstupů, charakteristika a struktura informačních zdrojů, kritéria použitelnosti informací a informačních zdrojů

3) Zásady tvorby rešeršní strategie – charakteristika, vymezení, srovnání a využití strategií v praxi, základní nástroje pro formulaci rešeršního dotazu

4) Formální náležitosti zpracovaného rešeršního výstupu – charakteristika, rozdělení, specifikace

B2) Informační management

1) Informační strategie organizace – charakteristika jednotlivých složek

2) Competitive Intelligence – charakteristika, infrastruktura CI, vztah k Business Intelligence

3) Struktura informací v organizacích – interní a externí informace, informační profil hodnoceného objektu, datový sklad, SWOT, PEST analýza

4) Učící se organizace a celoživotní vzdělávání – druhy vzdělávacích aktivit, vzdělávací modely, individuální vzdělávání a vzdělávání v organizaci

B3) Digitální knihovny

1) Obecná problematika vymezení systémů digitálních knihoven – definování, historické aspekty vzniku DK, procesy digitalizace a její uplatnění v knihovnicko-informačním prostředí

2) Obecný rámec a architektura digitálních knihoven – typy digitálních objektů, Kahn-Wilensky architektura, prvky a jejich charakteristika

3) Základní charakteristika jmen a identifikátorů užívaných v systémech digitálních knihoven, specifikace metadat v systémech DK, účel, funkce a užití

4) Interoperabilita – specifikace prvků a charakteristika přístupů kooperace v systémech digitálních knihoven

B4) Selekční jazyky

1) Selekční jazyky – charakteristika a typologie, teoretické a praktické přístupy, historie a metodika selekčních jazyků, historický přehled klasifikace věd

2) Základy věcných selekčních jazyků v logice a sémiotice – specifikace zásadních prvků pro praktický vývoj selekčních jazyků

3) Systematické selekční jazyky – charakteristika, specifikace a příklady významných SSJ v knihovnicko-informační praxi i teorii

4) Předmětové selekční jazyky – charakteristika, specifikace a příklady užití významných PSJ v knihovnicko-informační praxi

C) Informační technologie a informační průmysl

C1) Informační a znalostní společnost

1) Informační společnost – znaky informační společnosti (postindustrialismus, informační exploze, komodifikace informací, sítě, role vzdělávání a znalostí)

2) Komodifikace informací – informace jako zboží, typy a vlastnosti, znalostní ekonomika a informační sektor

3) Informační chudoba – informační propast a digitální rozdělení, znaky a vlastnosti informačně chudé populace

4) Vědecký objev vs. technologická inovace (modus 1 a modus 2 dle Gibbonse)

5) Současný informační průmysl – databázová centra, producenti informací, typy poskytovaných služeb, cenová politika

6) Tradiční a nové možnosti přístupů k odborným informacím – charakteristika tradičních informačních služeb knihoven, specifikace principů otevřeného přístupu, možnosti využití, praktické příklady fungování digitálních knihoven, archivů a repozitářů

C2) Realizace projektů v knihovnicko-informační praxi

- 1) Definice projektu, kategorie a druhy projektů, projekty spojené s výstavbou a autorizované osoby, inovace a řády inovací
- 2) Zásady a postup při projektování, fáze životního cyklu projektu
- 3) Úvodní studie proveditelnosti a metody výběru varianty
- 4) Management v projektování, osobnost manažera projektu a projektový tým
- 5) VISK, GaČR, finanční podpora z EU a jiné grantové možnosti pro knihovny na území České republiky
- 6) Projektová dokumentace – klíčové aktivity, monitorovací indikátory, harmonogram projektu, monitorovací a závěrečné zprávy

C3) Teoretické základy informatiky

- 1) Formální jazyky, konečná reprezentace formálních jazyků – gramatiky, automaty
- 2) Regulární jazyky – rozpoznávání a generování regulárních jazyků, vlastnosti jazyků, pumping lemma
- 3) Konečný automat – deterministický, nedeterministický, úplný, minimalizace, regulární výrazy
- 4) Bezkontextové gramatiky – základní algoritmy týkající se bezkontextových gramatik, (odstranění epsilon-pravidel, jednoduchých pravidel, Chomského normální tvar)
- 5) Zásobníkový automat – zásobníkový automat akceptující koncovým stavem, prázdným zásobníkem, deterministický, nedeterministický, vztah zásobníkových automatů a bezkontextových gramatik